

НОВОСТИ

www.kpo.kz

КАРАЧАГАНАКА

Karachaganak

январь 2019 г. №1 (32)

Қымбатты достар мен әріптестер!

Жаңа жыл да келіп қалды. Сіздерді барлық бас компаниялардың басшылықтарының атынан және жеке өз атынан Жаңа 2019 жылмен құттықтауға рұқсат етініздер!

Осы жылы КПО компаниясы Қараышғанақ жобасын дамыту ісінде үлкен жетістіктерге қол жеткізді. Откен 2018 жыл бәріміз үшін де құрделі жыл болды, бірақ соған қарамастан біз көп жетістіктерге жеттік. Алдағы 2019 жылы да КПО компаниясы Батыс Қазақстан облысының әлеуметтік саласы мен әл-ауқатын жақсарту жөніндегі өз міндеттемелерін абыраймен орындал шығатынына көміл сенемін.

Осы мақсаттарға жету үшін және жаңа 2019 жылы жаңа мақсаттарға қол жеткізу мен берілген жаңа міндеттерді шешу үшін КПО-ның еңбек ұжымының еңбек дағдылары мен кәсіби деңгейі жетеді.

Мен сіздердің барлығыныңға өз істерінде берілгендерінде үшін және тұрақты түрде қолдау көрсетіп келе жатқандарының үшін алғыс айтқым келеді. Сіздердің тынымысыз еңбектеріндең бен жеке қолдау-көмектеріндең КПО-ға өндіріс тиімділігінің жаңа деңгейіне көтерілуге мүмкіндік берді.

Ендеше, 2018 жылды ризашылықпен шығарып салайық та, Жаңа 2019 жылды көнілді қарсы алайық! Жаңа жыл барлығымызға бейбітшілік, жайлылық пен жылдылық, махаббат пен өсіп-өркендеу сыйласын!

**Эдвин Блом
КПО-ның бас директоры**

Дорогие друзья и коллеги!

Новый год уже на пороге. Позвольте мне от имени руководства всех материнских компаний и себя лично поздравить вас с Новым 2019 годом.

В минувшем году компания КПО добилась больших достижений в деле развития Карагандинского Проекта. Прошедший 2018 год был достаточно сложным для всех нас, но все же нам удалось достичь многоного.

У меня нет никакого сомнения, что и в Новом 2019 году компания КПО с честью выполнит свои обязательства по улучшению социальной сферы и благосостояния Западно-Казахстанской области. Для достижения этих целей трудовой коллектив КПО обладает достаточными навыками и уровнем профессионализма для решения поставленных задач и достижений новых целей в Новом 2019 году.

Я хотел бы поблагодарить всех вас за вашу постоянную поддержку и преданность делу. Ваша напряженная работа и личное участие позволили КПО достичь нового уровня эффективности производства.

Давайте же проводим 2018 год с благодарностью и весело встретим Новый 2019 год!

Пусть этот год принесет всем миру, уюта, тепла, любви и процветания.

**Эдвин Блом
Генеральный директор КПО**

Проведен форум по цифровизации в Уральске

29 ноября 2018 г. в городе Уральске прошел международный форум, посвященный проектам цифровизации Западно-Казахстанской области (ЗКО) и актуальным вопросам внедрения цифровых технологий в нефтегазовой отрасли.

Мероприятие было организовано по инициативе компании КПО при поддержке акимата ЗКО. В работе форума приняли участие заместитель Премьер-Министра Республики Казахстан Аскар Жумагалиев, руководство Министерства образования и науки Республики Казахстан, акимата ЗКО, ассоциации «KAZENERGY», ведущие университеты РК и ЗКО, а также международные эксперты и представители крупных международных компаний, оказывающих услуги в области IT и цифровизации.

Одними из главных тем обсуждения на форуме стали проекты цифровизации ЗКО и технологическая модернизация бизнес-процессов компании КПО, осуществляемых в рамках программы инновационного развития «Цифровой Казахстан».

В своей приветственной речи заместитель Премьер-Министра Республики Казахстан Аскар Жумагалиев рассказал о пяти направлениях реализации программы «Цифровой Казахстан». Особое место в ней уделяно развитию человеческого капитала и инновационной экосистеме.

В свою очередь, аким ЗКО Алтай Кульгинов отметил: «За годы независимости нам удалось войти в число 50 конкурентоспособных стран мира. Цифровая трансформация определена Президентом страны Н.А. Назарбаевым, как стратегическое направление Четвертой промышленной революции в Казахстане. Это одно из главных составляющих технологического рывка, который страна должна совершить, чтобы войти к 2050 году в число 30 самых развитых стран мира».

Обращаясь к участникам форума,

аким КПО Эдвин Блом сказал: «Сегодня практически все крупнейшие нефтяные компании имеют подразделения, занимающиеся разработкой и внедрением концепции интеллектуального мониторинга. Целью сегодняшнего форума является обсуждение путей, технологий и решений для цифровой трансформации КПО. Мы приветствуем возможность открытого диалога бизнеса и государства по актуальным вопросам цифровизации, инноваций и внедрения современных разработок в производственную

деятельность компании». Также, во время форума были представлены свыше 40 проектов, реализуемых и планируемых в регионе в рамках Государственной программы «Цифровой Казахстан» и региональной концепции «DigitalAjaiyuq».

КПО представила собственную Дорожную карту цифровизации, в которой были обозначены ключевые сферы деятельности для перехода на цифровые технологии в целях оптимизации, совершенствования и ускорения бизнес-процессов. Одним из основных событий форума стало подписание меморандума о сотрудничестве между компанией КПО, Министерством образования и науки, акиматом ЗКО и ассоциацией «KAZENERGY», целью которого является развитие местного содружества путем обучения новых профессиональных кадров и поддержки в создании стартапов.

Проведен Форум по вопросам ОТ, ТБ и ООС

Компания КПО провела форум по вопросам ОТ, ТБ и ООС с подрядными организациями на тему «На пути к безопасному производству». В форуме приняли участие высшее руководство КПО и представители 46 подрядных организаций.

Главной целью форума было рассмотрение показателей ОТ, ТБ и ООС, обмен опытом, проведение дискуссий для улучшения и дальнейшего развития культуры безопасности в КПО и подрядных организациях.

Эдвин Блом, генеральный директор КПО, в своем видеообращении подчеркнул важность данного форума в свете участившихся случаев-происшествий. Он призвал руководителей подрядных организаций к повышению мер обеспечения безопасности работников, обмену опытом с другими подрядными организациями и КПО, внесению новых предложений по улучшению показателей техники безопасности.

Директор по производству КПО Дженнаро Зуккаро в своей речи отметил, что совместными усилиями все должны найти способ улучшить культуру безопасности в компании посредством обмена опытом и проведения обсуждений.

Казахстанско-голландский форум с участием КПО

Компания КПО провела казахстанско-голландский форум в рамках нефтегазовой Оффшорной энергетической выставки и конференции 22-24 октября 2018 г. в Амстердаме (Нидерланды) с участием нидерландских производителей оборудования и нефтесервисных компаний с целью привлечения инвестиций и технологий для создания новых производств и совместных предприятий на территории Казахстана.

В работе форума, организованного совместно компанией КПО и IRO (Ассоциацией голландских поставщиков в нефтегазовой отрасли и сфере морских ВИЭ), приняли участие руководители Западно-Казахстанской области, представители крупных международных промышленных предприятий, работающих в сфере инжиниринга и производства оборудования для нефтегазовой отрасли.

Целью форума является определение заинтересованных международных компаний, задействованных в нефтегазовом секторе, в создании производств и совместных компаний с казахстанской стороной для освоения производства новых оборудований и материалов на территории Республики Казахстан с целью обеспечения как текущих потребностей КПО, так и будущих проектов. В своем обращении к участникам форума генеральный директор КПО Эдвин Блом отметил, что данный форум станет площадкой для знакомства ведущих международных нефтесервисных и инжиниринговых компаний с особенностями казахстанского рынка и обсуждения перспективы локализации производства в Казахстане для обеспечения потребностей крупнейших проектов в нефтегазовой отрасли.

В свою очередь заместитель генерального директора КПО Марат Каримов отметил: «Приоритетным регионом совместной работы является Западно-Казахстанская область, на территории которой расположено Карагандинское нефтегазоконденсатное месторождение. В связи с этим, мы хотели бы обсудить имеющиеся возможности и инициативы, предлагаемые руководством ЗКО для поддержки бизнеса и сотрудничества с иностранными инвесторами и с голландскими партнёрами, в частности».

«Сегодня мы приглашаем международные компании, заинтересованные в локализации своих товаров и услуг в Республике Казахстан, запустить совместное производство своей высокотехнологичной продукции под маркой «Сделано в Казахстане», - добавил Эдвин Блом.

КПО на VIII Гражданском форуме Казахстана

27-28 ноября в Астане прошел VIII Гражданский форум на тему «Гражданское общество и государство: Диалог. Партнерство. Доверие». В рамках Форума состоялось 35 тематических сессий в формате семинаров, мастер-классов, круглых столов, дискуссионных площадок, отраслевых встреч с руководителями министерств и ведомств.

В работе форума приняли участие 850 человек, а также более 100 профессиональных экспертов в области гражданского развития, 25 министров и вице-министров,

депутаты, активисты. Главным спикером стал Президент Республики Казахстан Нурсултан Назарбаев.

По приглашению "Ассоциация экологических организаций Казахстана" представители компании КПО также приняли участие в форуме. Зульфия Музафарова, начальник отдела по работе с населением и местными органами управления, выступила в качестве спикера на сессии «Партнерство государства и общества для устойчивого развития и охраны окружающей среды». Кроме того, Ирина Бахтиярова, начальник сектора по управлению экологическими данными, приняла участие в сессии в качестве делегата от компании КПО.

В своем выступлении Зульфия рассказала об успешном положительном опыте взаимодействия бизнеса (на примере КПО), государства и местных сообществ в регионе присутствия. В соответствии с тематикой сессии форума были особо подчеркнуты основные направления деятельности и достижения КПО в области устойчивого развития и охраны окружающей среды.

Следует отметить, что представленная презентация спикера КПО, была положительно принята всеми участниками экологической сессии форума, и последующие спикеры в своих выступлениях отметили передовой опыт КПО в области взаимодействия с государством и обществом по вопросам экологии и устойчивого развития.

ФОК в селе Бурлин

17 октября 2018 г., компания КПО объявила об успешной сдаче в эксплуатацию физкультурно-оздоровительного комплекса в селе Бурлин, строительство которого было осуществлено в рамках программы по развитию социальной инфраструктуры региона.

В торжественной церемонии открытия приняли участие аким ЗКО Алтай Кульгинов, аким Бурлинского района Санжар Алиев, руководство компании КПО, представители подрядных организаций и общественности.

В своем обращении аким Западно-Казахстанской области Алтай Кульгинов сказал: «Открытие данного комплекса способствует реализации важнейшего приоритета государственной политики Казахстана - популяризации здорового образа жизни, воспитанию здорового поколения, развитию массового спорта. Здоровая нация – это развитое, сильное и уверенное государство, поэтому в рамках реализации правительственной программы открытие этого комплекса очень актуально».

«Благодаря таким спортивным сооружениям, как этот физкультурно-оздоровительный комплекс, имеется возможность сотням мальчиков и девочек заниматься любимыми видами спорта круглый год», - добавил Алтай Кульгинов.

Физкультурно-оздоровительный комплекс расположен в центральной части села Бурлин и имеет зал для игры в футбол, волейбол, баскетбол, также имеются универсальный, тренажёрный, борцовский и боксерский залы. В рамках проекта было также проведено общее благоустройство и озеленение территории комплекса.

В свою очередь, заместитель генерального директора КПО Марат Каримов отметил, что за годы своей деятель-

ности компания КПО реализовала множество социально значимых проектов, направленных на развитие здравоохранения, образования, культуры и строительство спортивных сооружений в Бурлинском районе ЗКО.

«Выступая за устойчивое развитие и социально-ответственное партнерство, компания КПО будет стремиться к новым свершениям на благо жителей Западно-Казах-

станской области и Республики Казахстан в целом. Надеемся, что данный комплекс станет популярным центром здоровья и спортивного досуга для всех жителей села Бурлин», - сказал Марат Каримов, заместитель генерального директора КПО.

За последние двадцать лет при участии международного консорциума КПО в Западно-Казахстанском регионе было возведено большое количество новых школ, детских дошкольных учреждений, больниц, объектов социально-бытового назначения, проложены множество километров дорог.

Награды от спасателей

Накануне нового 2019 года почетными грамотами Департамента по ЧС за активное участие в мероприятиях по защите населения, развитие сил и средств аварийного управления награждены следующие сотрудники КПО: Музафарова Зульфия, началь-

ник отдела по работе с населением и местными органами управления, Ирина Черкасова, начальник отдела по корпоративным вопросам ТБ, Максим Пачкалов, начальник сектора скорой и неотложной медицинской помощи, О' Нилл Уоррен Джеймс,

начальник ГП-2.

Также приказом министра внутренних дел Республики Казахстан нагрудным знаком «Азаматтық қорғау жүйесін дамытуға қосқан үлесі үшін» был награжден Охрименко Александр, начальник отдела аварийного реагирования.

Вручая награды, начальник отдела ЧС Бурлинского района Департамента по ЧС ЗКО, подполковник гражданской защиты Каиргалиев Рауан отметил: «19 октября в Республике Казахстан отмечался День спасателя. Большой вклад в дело предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций на Карагандинском месторождении вносят представители компании КПО. Эти награды - результат успешного совместного сотрудничества компании с Департаментом по чрезвычайным ситуациям ЗКО».

Локализация производственных химикатов

Операторы крупных нефтегазовых проектов в Казахстане - АО «НК «КазМунайГаз», ТОО «Тенгизшевройл», «Норт Каспийн Оперейтинг Компани Н.В.» и «Караганак Петролиум Оперейтинг Б.В.» при содействии Совета по развитию стратегических партнёрств в нефтегазовой отрасли при НПП РК «Атамекен» провели совместный форум по локализации производственных химикатов.

Форум объединил отечественных и международных поставщиков и производителей химических реагентов для обмена информацией о потребностях операторов крупных нефтегазовых проектов и поиска новых возможностей для развития сектора производств химических реагентов на территории РК.

«Мы создали Совет по развитию стратегических партнёрств нефтегазовой отрасли совместно с KAZENERGY. Дело в том, что очень много различных площадок существуют фрагментированно, поэтому мы решили создать нечто единое, где можно обсуждать все вопросы местного содержания. Задача - увеличить долю казахстанского содержания в производстве химикатов», - сказал представитель НПП РК «Атамекен» по взаимодействию с нефтегазовыми операторами Асылбек Джакиев.

Как отметил руководитель группы по разработке технологического процесса и технологий «Норт Каспий

Оператор Компани Н.В. Азамат Күшеков, текущее мероприятие проводится в рамках исполнения инициатив Актауской декларации, подписанной в 2012 году четырьмя крупными нефтегазовыми операторами. Тогда была создана рабочая группа, которая призвана оказать содействие и поддержку компаниям в достижении соответствия стандартам и техническим требованиям операторов. Управляющий КПО по договорной работе и закупкам, Паоло Литурри, отметил, что цель форума – это обсуждение перспектив развития местного содержания в свете стабильного спроса на химические реагенты для текущих нужд и потребностей предстоящих проектов по расширению мощностей Караганакского месторождения. «Наша компания создаёт условия для привлечения местных компаний к более сложным работам

путём учреждения партнёрств между иностранными и казахстанскими компаниями с целью создания новых рабочих мест и содействия в передаче технологий, а также развития новых производственных возможностей на территории РК. За последние несколько лет произошли существенные изменения в структуре закупок товаров КПО – переход от простых продуктов до более сложных высокотехнологичных товаров и видов оборудования, сделанных в Казахстане. КПО считает, что сегодняшний форум стал эффективной платформой для обсуждения новых инвестиционных возможностей в сфере производства промышленных химикатов или расширения бизнеса для обеспечения долгосрочных потребностей нефтегазовых проектов в РК», – сказал Паоло Литурри.

Названы победители

Компания КПО вновь объявила имена победителей программы «Карточка ОТ, ТБ и ООС» по итогам третьего квартала 2018 года.

Управление по ОТ, ТБ и ООС, а также редакция газеты «Новости Караганака» поздравляет всех победителей с заслуженными наградами и благодарит за участие

в мероприятиях, направленных на повышение культуры техники безопасности в компании.

Каждый сотрудник компании может внести свой вклад в создание безопасной рабочей среды в КПО путём применения практики безопасного выполнения работ и безопасного поведения.

Встреча руководства КПО с ТОО «Жигермунайсервис»

17 октября 2018г. в главном офисе КПО состоялась рабочая встреча представителей Атырауского завода нефтегазового оборудования ТОО «Жигермунайсервис» с руководством компании КПО.

Основная цель встречи – обсуждение результатов применения буровых долот отечественного производства на КНГКМ.

В рамках Программы развития местного содержания в 2016 году КПО разместила пробный заказ отечественной компании «Жигермунайсервис» на разработку и производство 16-дюймовых буровых долот PDC для бурения и капитального ремонта скважин. Данный проект направлен на создание условий для развития местными предприятиями производства товаров и услуг, востребованных в нефтегазовой промышленности в долгосрочной перспективе.

По итогам успешных опытно-промышленных испытаний в 2017 г. КПО заключила долгосрочный рамочный контракт с «Жигермунайсервис» на поставку 16-дюймовых буровых долот. Применение одного из них в мае текущего года позволило КПО установить рекорд скорости и безопасного бурения на КНГКМ, что стало демонстрацией отличного качества

высокотехнологичного отечественного оборудования. Компания «Жигермунайсервис» в знак признания этого достижения и взаимовыгодных партнерских отношений между КПО и «Жигермунайсервис» наградила коллектив КПО памятным знаком. Кроме того, компания «Жигермунайсервис» представила дизайн нового, технологически более сложного бурового долота, предназначенного для более глубоких пород Караганака.

в два 9-этажных дома, могут напрямую обратиться к специалистам по связям с населением со своими жалобами и предложениями.

Сейчас новоселы из Берёзовки и Бестау успешно обживаются на новых местах.

Благодаря компактному проживанию в одном месте, жителям также удалось сохранить сложившиеся социальные связи и отношения со своими соседями и друзьями и чаще встречаться с родственниками, проживающими в г. Аксай.

Ко Дню Первого Президента Республики Казахстан

Нурсултан Назарбаев на Караганаке

Президент Республики Казахстан Нурсултан Назарбаев неоднократно посещал Караганакское нефтегазоконденсатное месторождение и внес решающий вклад в его развитие.

7 февраля 1992 года распоряжением заместителя премьер-министра Республики Казахстан К. Байкенова была создана рабочая группа по подготовке необходимых материалов и документов по привлечению на конкурсной основе иностранных компаний для совместного освоения Караганакского нефтегазоконденсатного месторождения. И уже 28 февраля 1992 года Правительство Казахстана, подготовив условия для выбора инопартнера, объявляет конкурс на дальнейшую разработку КНГКМ.

1 июля в Алматы между правительством Казахстана и Альянсом «Бритиш Газ - Аджип» подписывается протокол намерений на промышленную разработку месторождения.

В августе 1992 года состоялся визит Президента Республики Казахстан Нурсултана Назарбаева на КНГКМ. На встрече с руководством ГП «Караганакгазпром» президент обсуждает вопросы создания со-

вместного предприятия с фирмами «Аджип» и «Бритиш Газ», сообщает о подписании Протокола намерений с этими фирмами на разработку месторождения. Иностранные специалисты сделали обзор производственных мощностей, подробно остановились на системе закачки газа, его переработки и экспорта. Собранный в течение 1991-1992 годов банк данных позволил иностранным специалистам в последующие годы создать компью-

терную модель месторождения, что способствовало прогнозированию объемов добычи. На основе полученных данных Караганак оценивался как супергигантское месторождение, которое может давать продукцию до конца ХХI века.

В начале сентября на Караганак с визитом прибыл Президент РК Н.А. Назарбаев. Президент встретился с А.О. Тегисбаевым - президентом АО "Караганакгазпром", за многие годы работы главным инженером внесшим большой вклад в развитие Караганака, и с представителем альянса инофирм «Бритиш Газ - Аджип - Тексако», генеральным менеджером КПС Б.Леонардом, которые информировали его о проделанной работе по поддержанию месторождения в рабочем состоянии.

18 ноября 1997 года в Вашингтоне с участием Президента Н.А. Назарбаева подписывается Основное Соглашение о Разделе Продукции Караганака. Контракт подписывается на 40 лет. Его участники - фирмы «Бритиш Газ», «Аджип», «Тексако» и «ЛУКОЙЛ». Объем добычи газа на Караганаке намечено довести до 20 млрд. кубометров в год, объем добычи конденсата - до 12 млн. тонн в год.

Была открыта новая страница в истории Караганакского нефтегазоконденсатного месторождения. 17 января 1998 года альянс инофирм получает государственную лицензию на разработку месторождения. 27 января 1998 года ОСРП вступило

в силу. Этот день стал началом воплощения Караганакского проекта в жизнь.

В начале сентября 2001 года Н.А. Назарбаев вновь посещает Караганак. Президент принял участие в официальном пуске первой очереди только что построенной железной дороги от станции Аксай до станции Караганакский перерабатывающий комплекс (КПК) на месторождении.

В рамках Фазы-2 разработки месторождения были построены новые объекты переработки газа и жидких углеводородов и обратной закачки газа в пласт - КПК и УКПГ-2, а также проложен 635-километровый экспортный трубопровод Караганак-Большой Чаган-Атырау, соединяющий месторождение с системой Каспийского трубопроводного консорциума и позволяющий осуществлять транспортировку караганакской нефти до черноморского порта Новороссийск.

Глава государства 1 августа 2003 года принял участие в торжественном митинге, который состоялся по случаю завершения строительства Караганакского перерабатывающего комплекса и подачи жидким углеводородов в систему Каспийского трубопроводного консорциума (КТК). Поворотом символической заливки Президент положил начало транспортировке жидким углеводородов Караганака по системе КТК до Новороссийска на Черном море.

В своей речи на церемонии открытия он сказал: «Особая признатель-

ность нашим партнерам, иностранным инвесторам в лице альянса "Би-Джи-Групп", "Эни", "Шеврон", "Тексако", "Лукойл", вложившего в ходе реализации второй фазы проекта более 4 млрд. долларов инвестиций. Весомый вклад внесли около 500 казахстанских компаний, которые были задействованы в проекте. Если вспомнить историю, то именно здесь, на Караганаке, впервые в нашей независимой истории мы заключили международный контракт.

Первое время процесс привлечения инвестиций требовал внимания и поддержки с нашей стороны. Мы помним, сколько раздавалось критических голосов, якобы мы кому-то отдаём национальное богатство. Ныне мы пожинаем плоды нашей совместной работы».

Указом Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева от 30 июля 2003 года группа сотрудников компаний, участвующих в освоении Караганака, за большие трудовые заслуги удостоена государственных наград.

Ввод в эксплуатацию новых производственных мощностей позволил КПО значительно увеличить добычу газа и жидким углеводородов.

В свое время Президент Нурсултан Абишевич Назарбаев отметил, что Караганакский проект имеет большое значение для стабильного и устойчивого развития экономики страны и является примером успешного партнерства с западными компаниями.

Лучиано Каркаизо: «КПО активно поддерживает развитие выпускников»

В канун Нового 2019 года по просьбе директора центра занятости населения при администрации Бурлинского района ЗКО Республики Казахстан Лучиано Каркаизо, управляющий КПО по трудовым ресурсам, встретился с журналистами, представляющими местные телекомпании «ТС «Карааганак» и «Казахстан Уральск» и ответил на их вопросы.

ТВ: Г-н Каркаизо, Вы должны быть осведомлены о национальной учебной программе, предназначенной для молодежи. Хотелось бы Вас спросить, какую поддержку КПО предоставляет выпускникам государ-

ственной программы «Практическая программа для молодежи».

ЛК: «Практическая программа для молодежи» была разработана в рамках государственной программы «Дорожная карта» в связи с обращением Президента Казахстана Нурсултана Назарбаева. Целью этой программы является создание эффективной системы подготовки кадров и оказания помощи в трудоустройстве молодых специалистов, чтобы дать им возможность получить опыт работы, а также помочь им в развитии навыков и профессиональных качеств. Программа была создана в 2009 году, и с тех пор КПО активно принимает участие в этой программе. Каждый год около 15-20 выпускников получают свой первый практический опыт в КПО. Всем студентам предоставляется все необходимое для работы, но что наиболее важно, они получают огромный опыт при поддержке опытных сотрудников компании. Студенты имеют возможность решать поставленные перед ними задачи, а также имеют возможность стать частью нашей большой команды, тем самым вносить реальный вклад для достижения успехов в нашей компании.

Как вы знаете, многие страны уделяют большое внимание развитию своего молодого поколения. Будущее страны зависит от того, как молодые люди сумеют применить свои способности, навыки и знания. И это не случайно, что в своем ежегодном Послании народу Казахстана Президент РК Нурсултан Назарбаев объявил 2019 в республике Годом молодежи. Я горжусь тем, что наша компания КПО активно поддерживает выпускников дан-

ной программы. «Программа трудоустройства молодежи» является неотъемлемой частью программы КПО по развитию выпускников.

ТВ: Специальности каких сфер востребованы «Практической программой для молодежи», и сколько выпускников были трудоустроены в КПО?

ЛК: КПО понимает важность дальнейшего развития навыков молодых специалистов и поддерживает инициативу Центра занятости в осуществлении практической программы для молодежи. С 2009 года до 2017 155 выпускников различных учебных заведений, которые живут в Бурлинском районе, прошли стажировку в КПО, и 23 участника этой молодежной программы были приняты на работу в КПО и в настоящее время успешно работают в различных отделах нашей компании. В 2018 году 20 выпускников получили необходимый практический опыт в КПО, и некоторые из них станут частью нашей большой команды. В основном, это выпускники по таким специальностям, как «Перевод», «Финансы», «Учет и аудит», «Экономика», «Менеджмент», «Международные отношения».

ТВ: Какие возможности предоставляет «Практическая программа для молодежи»?

ЛК: В целом, «Практическая программа для молодежи» является полезным как для компании, так и для молодых выпускников ЗКО. Для нашей компании эта программа является хорошей возможностью получить молодых, умных, мотивированных работников. Обычно мы даем им 6 месяцев на испытательный срок, чтобы увидеть действительно ли молодой работник соответствует нашим требованиям и в состоянии достичь ожидаемых от него результатов. За этот период мы сможем обучить

нового специалиста, который понимает наши требования и условия. КПО рассматривает свое участие в этой программе как часть своей социальной ответственности перед обществом. Для выпускников региона - это хороший шанс получить профессиональный опыт в международной компании мирового стандарта, чтобы продемонстрировать свой собственный потенциал и получить возможность дальнейшего трудоустройства.

ТВ: Какие специальности будут особенно востребованы в ближайшее время?

ЛК: КПО является открытой компанией для всех, и мы всегда рады поддержать новые инициативы в интересах людей и для дальнейшего экономического развития Западного Казахстана. Трудоустройство молодежи в международной компании позволяет выпускникам получить необходимые основы ведения бизнеса на мировом уровне, определиться с выбором карьеры и подготовиться к реальной работе.

В 2019 году количество мест для молодежной программы было увеличено до 35. Начиная с 2019, КПО даст большую возможность выпускникам технических специальностей. Мы рады приветствовать выпускников из таких сфер, как нефть и газ, управление техническим оборудованием, электротехника, химическая технология, охрана окружающей среды и здоровья, информационные системы. Такие технические специальности пользуются все большим спросом.

ТВ: Г-н Каркаизо, пожалуйста, примите нашу благодарность от имени всей молодежи Западно-Казахстанской области. Мы знаем, что Вы очень занятой человек. Большое спасибо за Ваше время и интервью.

Компания КПО признана победителем

На имя генерального директора КПО Эдвина Блома пришло официальное письмо от генерального директора Рейтингового агентства «Эксперт РА Казахстан» Мамажановой А.А.

В письме сообщается, что агентство «Эксперт РА Казахстан» награждает компанию «Карааганак Петролиум Оперейтинг Б.В.» (КПО Б.В.) за годовой отчет по итогам 2017 года. Компания КПО признана лауреатом (победителем) в номинации «Лучшее раскрытие информации об устойчивом развитии».

Церемония награждения по итогам VIII Конкурса годовых отчетов состоялась 14 декабря 2018 в г. Алматы. Основной целью церемонии является возможность для участников публично подтвердить свои достижения в сфере годовой отчетности, а также привлечение внимания деловой общественности к проблеме создания и продвижения годового отчета.

Отчет КПО об устойчивом развитии - основной инструмент информирования заинтересованных сторон о деятельности Караганакского проекта, о его влиянии на окружающую среду, жизнь местного населения и экономику Западно-Казахстанского региона. В Отчете за 2017 г. представлены факты и показатели устойчивого развития по основным аспектам деятельности КПО.

Рейтинговое агентство «Эксперт РА Казахстан» создано осенью 2008 года.

Стратегическая цель агентства – оказание всесторон-

ней коммуникационно-аналитической поддержки компаниям, работающим на казахстанском рынке.

«Эксперт РА Казахстан» позиционирует себя также как коммуникационное агентство, организующее различные форумы, мероприятия и круглые столы.

С 1 августа 2013 года «Эксперт РА Казахстан» является полноправным членом Ассоциации финансистов Казахстана.

Председателем правления АО "НК "КазМунайГаз" назначен Алик Айдарбаев

Председателем правления АО НК "КазМунайГаз" назначен Алик Айдарбаев.

Он сменил на этом посту Саята Мынбаева, которого назначили председателем правления АО НК "Казахстан темир жолы".

До этого Алик Айдарбаев работал заместителем председателя правления АО «Фонд национального благосостояния "Самрук-Қазына".

В разные годы Алик Айдарбаев занимал руководящие позиции в ГАО "Юккәзнефтегаз", "Кумколь-Лукойл" (позднее переименована в ЗАО "Тургай Петролиум"), АО "Мангистаумунайгаз", АО "НК «КазМунайГаз».

С декабря 2011-го по 2013 год являлся генеральным директором АО "РД "КазМунайГаз". Был акимом Мангистауской области (2013-2017 годы), с марта 2017 года по январь 2018 года занимал должность первого вице-министра по инвестициям и развитию РК.

Интересная встреча в английском дискуссионном клубе

В начале ноября прошлого года Стив Райт, HSE менеджер компании КПО, находился в Уральске, где посетил местный дискуссионный клуб по изучению английского языка под названием «American corner» / «Американский уголок». Основная цель клуба – углубленное изучение английского языка. Члены клуба тесно сотрудничают с американским посольством в Казахстане, а также с обществом инженеров-нефтяников ЗКО.

По словам Стива Райта, «на встрече присутствовали более 50 учеников, включая учителей. В течение почти 2-х часов мы вместе провели отличный живой диалог, в ходе которого ученика и учителя задавали мне различные вопросы на английском языке, что послужило для детей отличной практикой разговорного английского языка с носителем языка. Вопросов было много. В основном, присутствующие задавали мне вопросы о том, как

устроиться на работу в КПО, что для этого необходимо, какие специалисты требуются в КПО, а также о том, какие навыки необходимы для успешного развития карьеры в той или иной компании. В свою очередь, я также задавал вопросы детям и был приятно удивлен уровнем их знаний английского языка и в целом общей подготовки вести дискуссию на различные темы.

В свою очередь, дети английского дискуссионного клуба поблагодарили Стива Райта за интересную встречу и выразили надежду, что такие встречи с представителями компании КПО будут продолжены.

Изучение английского языка в клубе проходит в естественной непринужденной атмосфере, самым главным для членов клуба является то, чтобы каждый ребенок получал удовольствие от обучения, тогда успех гарантирован.

Вот такие таланты трудятся в компании КПО!

Наверное, сейчас нет такого человека в Казахстане, который бы не слышал имя Димаша Кудайбергенова, известного казахстанского исполнителя, творческая биография которого за короткий срок стала известна миллионам слушателей и зрителей не только в Азии, но и во многих европейских странах, а также в США и Канаде.

Талантливый певец из Казахстана, которому в 2015 году был вручен главный приз известного конкурса «Славянский базар», также покорил китайскую публику, и певец стал обладателем престижной премии TopChineseMusicAward, китайского аналога музыкальной премии «Грэмми». Совсем недавно, 19 ноября 2018 г., с огромным триумфом Димаш выступил в Лондоне со своим первым сольным концертом на сцене концертного зала «IndigoattheO2».

Стоит отметить, концертный зал «IndigoattheO2» был полностью заполнен. Поклонники и фанаты певца прибыли из разных точек мира: Казахстан, Чехия, Бангладеш, Бельгия, Индия, Китай, Канада, Германия, Россия, Финляндия, Чехия, Турция и многих других стран.

Многие читатели газеты «Новости Караганака», включая самих сотрудников КПО, наверное, удивятся и спросят, для чего мы пишем об этом талантливом певце и какое отношение он имеет к разработке нефти и газа на Караганаке. Ответ очень прост: не каждый сотрудник КПО знает, что в нашей компании трудится человек, имя которого напрямую связано с творчеством Димаша Кудайбергенова. Среди сотрудников КПО, оказывается, есть и такие люди, которым удается скрывать своё хобби

от посторонних глаз, и их неожиданный талант становится для многих из нас самым настоящим сюрпризом.

Самая первая песня, которую исполнил Димаш в Лондоне на казахском языке называлась «Алга, Казахстан». Эту песню сочинил Ериккали Ахметов, администратор по обслуживанию зданий КПО, отдел управления инфраструктуры. Вот такие таланты трудятся в компании КПО! Редакция газеты «Новости Караганака» совершенно случайно узнала, что в компании КПО трудится такой человек. Согласитесь, не каждый сотрудник КПО слышал о творчестве Ериккали Ахметова.

Следует отметить, что Ериккали является неоднократным победителем областного конкурса - айтис, а его песни исполняют многие известные исполнители Казахстана. Что касается песни «Алга, Казахстан», которую исполнил Димаш во время своего сольного концерта в

Лондоне, Ериккали рассказал нам, что накануне своего выступления продюсер певца связался с ним по телефону и попросил у него разрешения исполнить эту песню в Лондоне.

Редакция газеты «Новости Караганака» желает Ериккали успехов не только в работе, но и новых творческих успехов в искусстве!

Чемпионат Казахстана

16-18 ноября в Уральске прошел Чемпионат Казахстана по олимпийскому виду спорта - каратэ среди кадетов, юниоров и молодёжи, куда съехались порядка 350 спортсменов со всей страны.

От Бурлинского района участвовало 5 спортсменов, которых поддержал профсоюз КПО. В ходе соревнований команда завоевала две медали. Победители - Давлеткалиев Руслан (серебро), возрастная категория 14-15 лет, ученик ОШ №6 и Закарян Вадим (бронза), возрастная категория 18-21 год, студент университета им. Сатпаева, г. Алматы.

Старший тренер, а также сотрудник компании КПО Жанболат Губайдуллин, поблагодарил за поездку на соревнования председателя ОО «Локальная профсоюзная организация работников компании КПО» М. Хайруллина.

Новая вершина покорена

Сотрудник нашей компании Геннадий Гучко продолжает покорять новые вершины. Недавно нашей редакции стало известно, что Геннадий во время своей отдающейся вахты покорил пик Ленина. Мы долго пытались встретиться с Геннадием, чтобы он вновь рассказал нам о своем восхождении, но так получилось, что у него совсем не было времени. И вот, наконец, накануне Нового 2019 года, нам удалось встретиться с Геннадием и задать ему несколько вопросов о его восхождении на пик Ленина, который находится на границе Киргизии и Таджикистана.

НК: Геннадий, извини, что тебя опять беспокоим, но дело в том, что после твоих интервью о восхождениях на Эльбрус и Казбек наши читатели, в основном, жители г.Аксай и учащиеся средних школ Бурлинского района, не раз звонили нам и спрашивали о тебе, о твоих будущих планах. А тут как раз, мы узнали о вашем новом восхождении на пик Ленина.

Геннадий: Да, действительно, в конце 2018 года вместе с командой ClimbingBrothers я принял участие в экспедиции на пик Ленина. Это была моя вторая попытка взойти на этот «семитысячник». Год назад я смог подняться лишь до высоты 5000 м. На этот раз восхождение было успешным, мы всей командой в полном составе стояли на высоте 7134 м около бюста Ленина.

НК: А вообще, сколько тебе потребовалось времени на все про все, включая восхождение на вершину?

Геннадий: Вся поездка заняла у меня 20 дней. Сначала нужно было добраться до города Ош на юге Киргизии. Там я встретился со всеми участниками, и в этот же день мы отправились в Алайскую долину. Путешествие проходило в два этапа: это недельный поход в горах Кичик-Алай, находящихся в смежном с Памиром горном районе, и само восхождение. Обычно альпинисты, идущие на пик Ленина, проходят акклиматизацию непосредственно на его склонах, планомерно набирая, а затем сбрасывая высоту. Но такой вариант очень скучен и однообразен – приходится несколько раз ходить вверх-вниз по одной и той же горе, одному и тому же маршруту, наблюдать одни и те же виды и т.д. У нас же была возможность акклиматизироваться в очень живописном районе: мы ночевали на киргизских джайлэя (у них это называется «джайлоо»), на берегу озера, поднимались и спускались по сыпучим

склонам, лазали на технически сложные участки, формовали трещины в ледниках. После ночевки в поселке нам предстояло на маленьком грузовичке пересечь знаменитую Алайскую долину и приехать в базовый лагерь пика Ленина.

НК: Ну и каковы были твои первые впечатления от увиденного, и что это за базовый лагерь?

Геннадий: По дороге в лагерь, когда рассеялся туман, во всей красе перед нами представил Он! Огромный массив пика Ленина, говорят, похож на лопату. Это высокая, почти вертикальная стена с загнутыми краями. На самом верху этой стены есть возвышенность с явно выраженным пиком – это и есть вершина. Его ледник весь усеян трещинами. При приближении к нему он все увеличивается и увеличивается. И тут невольно в голову приходят мысли о побеге. Уже подъехав ближе к лагерю, на склоне можно увидеть тропу – тоненькую, еле различимую ниточку, петляющую в обход трещин и идущую вверх, в высотные лагеря 2 и 3. По этой тропе нам предстоит по меньшей мере два раза пройти вверх и вниз. Базовый лагерь расположен на высоте 3500 метров на большой поляне, между двумя горными хребтами. Тут имеются множество палаточных городков, принадлежащих разным фирмам, организующим восхождения. Самая крупная фирма называется «Ак-СайТревэл». Возле их лагеря мы поселились в юрте, а на следующее утро вышли в лагерь 1, до которого 12 км пути. Лагерь 1 не сильно отличается от базового. То же множество палаточных городков, красивые виды и толпы иностранных альпинистов. Не задерживаясь в лагере надолго, этой же ночью мы выдвинулись в лагерь 2. Переход туда, из-за обилия трещин, считается самой опасной частью маршрута, поэтому пройти его надо часов до 10 утра, а лучше еще раньше. Часть пути провешена верёвочными перилами, в которые надо вщелкивать свою страховочную систему. Именно на перилах образуются самые большие очереди из альпинистов. Кто-то идет быстро, а кто-то медленно, а, чтобы обогнать, приходится тропить по глубокому снегу и отстегиваться от страховочной веревки. На подходе к лагерю 2 тропа ведет через снежно-ледовое плато – «сковородку». В солнечную погоду снежные склоны, которые окружают плато, отражают солнечные лучи, и поэтому на «сковородке» может быть очень жарко. Именно на «сковородке» я убедился, насколько важно быть физически выносливым и здоровым для восхождений в горах. В сто-

роне от тропы я увидел нечто похожее на салазки, потом увидел торчащие из них ботинки, затем пуховку... Как оказалось, это было тело корейского альпиниста, у которого из-за неправильной акклиматизации развилась тяжелая форма горной болезни, и его не успели спустить.

НК: Да, Геннадий, представляю, что творилось у тебя в душе от увиденного...

Геннадий: Вообще-то, я человек очень впечатлительный, и поэтому проходя мимо, я старался не смотреть в ту сторону. Лагерь 2 имеет печальную славу. В 1990 году на лагерь обрушился ледник, похоронив под собой 40 человек. Это самая масштабная по количеству жертв трагедия за всю историю высотного альпинизма. С тех пор лагерь перенесли повыше в неудобное, но безопасное место. На следующее утро нам предстояло подняться еще выше, в штурмовой лагерь номер 3 на высоту 6100 метров. Я еще ни разу в своей жизни не был на такой высоте. Каждый шаг тут – это мой новый рекорд. Воздух тут сильно разряжен, и приходится дышать в два раза чаще. Разравнивая место в снегу для палатки, после пары минут работы, необходимо еще пять минут, чтобы отдохнуться. По плану, на следующее утро мы должны были подняться еще метров на триста, а затем спуститься в лагерь 1, но наш главный гид, оценив состояние группы, решил больше нас не мучить и дал команду идти вниз, тем самым, закончив наш второй цикл акклиматизации.

После почти двух вертикальных километров спуска даже и думать не хотелось продолжать экспедицию. Все были настолько уставшими, что, если бы нам тут же предложили уехать домой, мы бы не раздумывая согласились. Но здравый смысл возобладал, и после двух дней отдыха в лагере 1, мы снова, зевнув на себя рюкзаки, двинулись вверх. На этот раз подъем нам дался намного легче, и через два дня мы опять были в третьем лагере на высоте 6100, готовые этой ночью штурмовать вершину. Гид дал указание ложиться спать в пять вечера, но присутствовавший в крови адреналин никак не давал уснуть.

Все-таки мне удалось спать пару часов. В час ночи, когда я проснулся, наши инструктора уже подготовили завтрак. Погода была не очень, шел снег, и дул сильный ветер. Главный гид сказал, что если бы дуло чуть-чуть сильнее, то штурм пришлось бы отложить на следующую ночь. Потихоньку просыпался весь лагерь. Постепенно, в одной за другой палатках загорались огни. В атмосфере чувствовалась какая-то тревожность, а меня то и дело

пробирал озноб. В эту ночь на вершину собирались идти человек пятьдесят, и поэтому нам важно было выйти первыми. После завтрака я вернулся в свою палатку, надел на себя все, что можно было одеть: пуховые штаны, пуховую куртку, пуховые варежки, трехслойные высотные ботинки и т.д. Затем надел рюкзак, кошки, нацепил налобный фонарик, взял в руки ледоруб и был готов идти на вершину. Как и планировали, мы вышли самые первые. Самое обидное на пике Ленина – это то, что подъем с третьего лагеря до вершины начинается со спуска, на котором теряются драгоценные 100 метров и которые потом приходится опять набирать. Первая часть штурма проходит в темноте, не видно вообще ничего и, как сказала одна из участниц, «в тусклой ленте света фонарика масштаб бедствия остается загадкой». И действительно, темнота сыграла нам на руку, так как вид бесконечного подъема угнетает. Впереди шел гид, и каким-то неведомым нам способом находил правильный путь. Рассвет нас застал на участке, который называется «нож». Это узкий гребень с крутым подъемом и провешенными перилами. На «ноже» скорость нашей группы заметно снизилась, нас стали обгонять другие альпинисты. Потом, на участке «плато парашютистов» наша группа и вовсе разделилась – я безнадежно отстал от своих товарищ. Со мной осталась Аня, помощница гида. Еще чуть позже я устал настолько, что забыл название горы, на которую я поднималась. Мне казалось, я иду по улице в каком-то поселке, а по бокам стоят дома. Надо отдать должное Ане, которая все время меня подбадривала и терпеливо ждала, когда я остановливалась отдохнуться. Потом она мне посоветовала делать по двадцать шагов и после этого отдохнуть. Потом по десять шагов... Метров за пятьдесят до вершины я остановился и сказал Ане, что я дальше не пойду, останусь здесь, дожидаться группы, а она пусть идет на вершину сама, и после спустимся вниз вместе. Но она ответила, что даже слышать об этом не хочет, что вершина ей не нужна и что нам надо попытаться любой ценой дойти эти 50 метров вместе. Как бы то ни было, в 11 часов утра я стоял на вершине своего первого семитысячника.

НК: Ну ты молодец, Гена! Все-таки добрался до вершины! Что касается Ани, у меня просто нет слов. Вот это девочка! Покажешь ее фото потом, ладно? А вообще какова статистика по восхождению на пик Ленина?

Геннадий: По статистике, до вершины Ленина доходят не более 20%. Причины разные: непогода, пищевые отравления, изнеможения вследствие очень длинных переходов и т.д. Тем не менее, пик Ленина считается наименее сложной вершиной высотой более 7000. И на самом деле, никаких технических сложностей там нет, почти весь путь от базового лагеря до вершины преодолевается пешком. Для этого не нужно иметь какой-то огромный альпинистский опыт.

Я очень доволен тем, что смог взойти на эту гору. Я и в самых смелых мыслях не мог предположить, что смогу. До этого считал, что 7000 для меня – это что-то нереальное, запредельное. Нахождение на такой высоте трудно описать словами. Ощущение, которое испытываешь тут, совсем не то, что чувствуешь на вершине Эльбруса. Возможно, в будущем я опять пойду на пик Ленина, хотя есть еще много других гор.

КПО Цифрландыру бойынша Орал қаласында халықаралық форум өткізді

2018 жылдың 29 қарашасы күні Орал қаласында Батыс Қазақстан облысын цифрландыру бойынша және мұнайгаз саласында цифрлық технологияны енгізу бойынша халықаралық форум өтті.

Бұл шара «Карабаганак Петролиум Оперейтинг Б.В.» (КПО) компаниясының бастамасымен Батыс Қазақстан облысы әкімдігінің қолдауымен үйімдастырылған болатын. Форумның жұмысына Қазақстан Республикасының Премьер-Министрінің орынбасары Асқар Жұмагалиев, Қазақстан Республикасының Білім және Ғылым Министрлігінің басшылары, БҚО әкімдігі басшылары, «KAZENERGY» ассоциациясы, ҚР және БҚО белгілі университеттері, сол сияқты IT және цифрландыру саласында қызмет көрсетуші халықаралық экспертер мен ірі халықаралық компаниялардың өкілдері қатысты.

Форумда талқыланған басты тақырыптардың бірі Батыс Қазақстан облысындағы цифрландыру жобасы мен КПО компаниясында «Цифрлы Қазақстан» инновациялық даму бағдарламасы шенберінде жүзеге асырылып жатқан бизнес процестерінің технологиялық модернизациясы болды.

Қазақстан Республикасының Премьер-Министрінің орынбасары Асқар Жұмагалиев өзінің ашылу салтанатында сөйлеген сәзінде «Цифрлы Қазақстан» бағдарламасының бес бағыты туралы айтЫп берді. Онда адами капиталдың дамуы мен инновациялық экожүйеге ерекше орын берілген.

Өз кезегінде Батыс Қазақстан облысының әкімі Алтай Көлгінов: «Тәуелсіздік жылдары ішінде біз әлемдегі 50 бәсекеге қабілетті елдің қатарына кіре алдық. Цифрлық трансформацияны ел Президенті Н.Ә. Назарбаев Қазақстандағы төртінші өндірістік революцияның стратегиялық бағыты ретінде айқындалған берді. Бұл 2050 жылы әлемдегі 30 дамыған елдің қатарына кіру үшін еліміз жасайтын технологиялық қарышты қадамның басты құрамдас бөліктерінің бірі», - деді.

Форумға қатысушыларға КПО-ның бас директоры Эдвин Блом былай деді: «Бұганде барлық ірі мұнайгаз компанияларының барлығында да кен орнын игеру мен интеллектуалды кен орны концепциясын енгізумен айналысадын белімдер бар. Бұгандық форумның мақсаты КПО-да цифрлық трансформация жасау жолдары мен

технологиясын, шешімдерін талқылау болып табылады. Біз компанияның өндірістік қызыметінде цифрландыру мен инновация, заманауи ізденістерді енгізу жөніндегі кезек күттірмес мәселелер бойынша бизнес пен мемлекет арасындағы ашық диалог жасау мүмкіндігін қолдаймыз. Бұгандық форум бірлескен кәсіпорындар ашу, кәсіпкерлікті кеңейту мен нарықтың барлық өкілдерімен, мемлекет жағынан да, кәсіпкерлік жағынан да байланыс орнатуға тиімді алаң болады деп сенемін. Бұгандық кездесу Қазақстан Республикасында жергілікті халық үшін де, халықаралық компаниялар үшін де кәсіпкерлік процестерді автоматтандыру мен цифрлық ізденістер саласында қазақстандық қамтудың дамуына жаңа қозғаушы күш қосатын болады».

Сонымен бірге, форум кезінде «Цифрлы Қазақстан» Мемлекеттік бағдарламасы мен «Digital Aqjaıuq» аймақтық концепциясы шенберінде аймақта жоспарланған және жүзеге асырылып жатқан 40-тан асқан жобалар үсінілді.

КПО цифрландыру бойынша өздерінің жекеменшік Жол картасын көрсетті. Онда оңтайланған, жетілдіру мен бизнес-процессі шапшандату мақсатында цифрлық технологияға көшу үшін жасалатын жұмыстың негізгі бағыттары көрсетілген. Оның ішінде: өндіру процесі, ұғымалық операцияларды жүргізу, болашақ жобаларды жүзеге асыру, сол сияқты жергілікті қамтудың потенциалын ұлғайту және өндірістік инфрақұрылымның басқа да компоненттерімен интеграциялау жұмыстары бар.

Форумның негізгі сәттерінің бірі жаңа кәсіби кадрларды даярлау мен стартап құруды қолдау арқылы жергілікті қамтуды дамыту мақсатында КПО компаниясы мен Білім және Ғылым Министрлігі және БҚО әкімдігі, «KAZENERGY» ассоциациясы арасында ынтымақтастық жөніндегі меморандумға қол қойылуы болды.

Пленарлық отырыстар барысында форумға қатысушылар цифрлық технология мен ақпараттық жүйенің кәсіпорынның өндірістік қызыметінде әртүрлі аспектілерде қолдану тәсілдерін талқылады. Дәңгелек үстелдер барысында КПО өкілдері КПО-да цифрландырудың Жол картасы бөлшектері қатысты сұрақтарға жауап берді.

Өз кезегінде форум делегаттары шараның тиімділігі мен үйімдастырудың жоғары дөрежеде екенін атап етті. Олардың пікірінше, қатысушылардың биік эксперттік деңгейі күн тәртібіне қойылған мәселені жан-жақты талқылауға және талдау жасауға жақсы ықпал етті.

Денешынықтыру-сауықтыру кешені ашылды

2018 жылдың 17 қазанында КПО компаниясы Берлі ауылында денешынықтыру-сауықтыру кешенінің пайдалануға берілгенін хабарлады. Оның құрылышы аймақтың әлеуметтік инфрақұрылымын дамыту бағдарламасы шенберінде жүзеге асырылған болатын.

Ашылу салтанатына БҚО әкімі Алтай Көлгінов, Берлі ауданының әкімі Санжар Әлиев, КПО компаниясының басшылары, мердігерлік үйімдар мен қоғамдық үйімдардың өкілдері қатысты.

Батыс Қазақстан облысының әкімі Алтай Көлгінов өз сезінде былай деді: «Аталған кешенінің ашылуы Қазақстанның мемлекеттік саясаты басымдылық беріп отырған салауатты өмір салтын насыхаттау, дени сау ұрпақ тәрбиелеу, спорттың бұқаралығын дамыту сияқты маңызды мәселелерді жүзеге асыруға ықпал етеді. Дени сау ұлт - бұл дамыған, мықты және сенімді мемлекет, сондықтан үкіметтік бағдарламаның шенберінде осы кешенінің ашылуы өте дер кезінде».

«Осы денешынықтыру-сауықтыру кешені сияқты

спортық орындардың арқасында жүздеген бала жыл бойына өздеріне ұнаган спорт түрімен айналыса алады», - деді Алтай Көлгінов.

Денешынықтыру-сауықтыру кешені Берлі ауылының орталық бөлігінде орналасқан және футбол, волейбол, баскетбол ойындарына арналған залдары бар, сол сияқты әмбебап зал, тренажёрлық зал, курес және бокс залдары бар. Жоба шенберінде кешен аумағын жалпы жайландыру мен көгалданыру жұмыстары да жүргізілді.

КПО-ның бас директорының орынбасары Марат Каримов өз кезегінде қызмет жасаған жылдары ішінде КПО компаниясы БҚО Берлі ауданында денсаулық сақтау, білім, мәдениет және спортты дамытуға бағытталған көптеген әлеуметтік маңызы зор жобаларды жүзеге асырғанын атап етті.

«Тұрақты даму мен әлеуметтік жауапкершілікті әріптестік бағытын ұстай отырып, КПО компаниясы Батыс Қазақстан облысының, жалпы Қазақстан Республикасы тұрғындарының ігілігі үшін жаңа бастамаларға үмтүлікпен отырады. Осы кешен Берлі ауылының тұрғындары үшін танымал дene шынықтыру және спорттық демалыс орталығы болады деп сенемін», - деді КПО-ның бас директорының орынбасары Марат Каримов.

Соңғы жырға жылда КПО халықаралық консорциумның қатысусымен Батыс Қазақстан облысы аумағында көптеген жаңа мектептер мен мектепке дейінгі балалар мекемелері, ауруханалар, әлеуметтік тұрмыстық маңызы бар нысандар, жолдар салынды.

КПО-ның БҚО әлеуметтік инфрақұрылымының дамуына салған жалпы инвестициясы бұгандық таңда 360 миллион АҚШ долларын құрап отыр және әлеуметтік жобаларды Батыс Қазақстан облысы әкімдігі анықтайды. Сонымен қатар барлық жобаларды қазақстандық мердігерлер жүзеге асыруда.

КПО-ның қатысуымен өткен қазақстандық-голландтық форум

КПО компаниясы 2018 жылғы 22-24 қазанда Амстердамда (Нидерланд) нидерландық жабдық өндірушілері мен мұнай сервистік компаниялардың қатысуымен Қазақстан аумағында жаңа өндірістер мен бірлескен кәсіпорындар құру үшін инвестициялар мен технологияларды тарту мақсатында Мұнайгаз Оффшорлық Энергия көрмесі мен конференциясы аясында Қазақстан-Нидерланд форумын өткізді.

КПО мен IRO (Нидерланд мұнай және газ өнеркәсібі саласындағы Голландиялық жеткізушілер қауымдастыры) компанияларының бірлесіп үйімдастырған іс-шара жұмысына Батыс Қазақстан облысының басшылары, мұнайгаз өнеркәсібі үшін техника және жабдықтар өндірісі саласында жұмыс істейтін ірі халықаралық өнеркәсіптік кәсіпорындардың өкілдері қатысты.

Форумның мақсаты КПО-ның қазіргі қажеттіліктері мен болашақ жобаларын қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасының аумағында жаңа жабдықтар мен материалдарды өндіруді менгеру үшін Қазақстан тарапынан бірлескен кәсіпорындар құруға мүдделі мұнайгаз секторындағы халықаралық компанияларды анықтау болып табылады. Форумға қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде КПО-ның бас директоры Эдвин Блом: «Бұл форум қазақстандық мұнай-газ саласының ерекшеліктері бар жетекші халықаралық мұнай-сервистік және инжиниингтік компаниялармен танысу үшін, Қазақстандағы мұнай-газ саласының ірі жобаларының қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін Қазақстанда өндірісті орналастыру перспективаларын талқылау алаңына айналтынын», - атап өтті.

«Осыған байланысты біз кәсіперлікті қолдау және шетел инвесторларымен, әсіресе соның ішінде голландиялық серіктестермен, ынтымақтастықты қолдау үшін БҚО басшылығы ұсынып отырған қолда бар мүмкіндіктер бастамаларды талқылағымыз келеді», - деді ол.

«ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ карточкалары» бағдарламасының женімпаздары жарияланды

КПО компаниясы «ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ карточкалары» бағдарламасы бойынша 2018 жылдың үшінші тоқсанының қорытындысы бойынша женімпаздардың аттарын жариялады.

ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ басқармасы, сол сияқты «Новости Караганака» газетінің редакциясы барлық женімпаздарды лайықты марараптарымен құттықтайды және компанияның қауіпсіздік техникасы мәдениетін көтеруге бағытталған шараларға қатысқандары үшін алғыс айтады.

Компанияның әрбір қызыметкері КПО-да қауіпсіз жұмыс орнын жасауға өз үлесін жұмысты қауіпсіз атқару арқылы және қауіпсіз мінезд-құлқы арқылы қоса алады.

КПО өкілдері Қазақстанның VIII Азаматтық форумына қатысты

27-28 қараша күндері Астанада «Азаматтық қофам және мемлекет: Диалог. Серіктестік. Сенімділік» атты VIII Азаматтық форум өтті. Форум аясында семинарлар, мастер-кластар, дәңгелек үстелдер, пікірталас алаңдары форматында министрліктер мен ведомстволар басшыларымен салалық кездесулер форматында 35 тақырыптық отырыс өткізілді.

Форумға 850 адам, сондай-ақ азаматтық даму саласындағы 100-ден астам кәсіби сарапшылар, 25 министр мен вице-министр, депутаттар мен белсенділер қатысты. Басты спикер - Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаев.

Форумға «Қазақстанның экологиялық үйімдары» қауымдастырының шақыруымен КПО өкілдері де қатысты. «Тұрақты даму және қоршаған ортаны қорғау бойынша мемлекет пен қоғамның серіктестігі» сессиясында халықтың және жергілікті билік органдары жұмысы бөлімінің басшысы Зульфия Музафарова сөз сейледі. Сонымен қатар, отырысқа КПО-ның делегаты ретінде экологиялық деректерді басқару секторының жетекшісі Ирина Бахтиярова қатысты.

Оз сөзінде Зульфия іскерлік өзара іс-қимылдың он тәжірибесі (КПО алсак), қатысу аймағындағы мемлекет пен жергілікті қауымдастық туралы айтты. Форум

сессиясының тақырыбы бойынша КПО-ның тұрақты даму және қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі қызметі мен жетекшітері атап өтілді.

КПО спикерінің ұсынған таныстырылымын форумның экологиялық отырысының барлық қатысушылары оң қабылдады, ал кейінгі баяндамашылар КПО-ның қоршаған ортаны қорғау және тұрақты даму мәселелері бойынша мемлекет пен қоғамның өзара іс-қимыл жасаудағы озық тәжірибелері атап өтілгенін айта керек.

Өндірістік химикаттарды оқшаулау форумы

«ҚазМұнайГаз», «Тенізшевройл», «Солтүстік Каспий Оперейтинг Компани» және «Қарашибанақ Петролиум Оперейтинг Б.В.» мұнай-газ өнеркәсібіндегі стратегиялық әріптестікті дамыту жөніндегі Кеңестің қолдауымен өндірістік химия өнімдерін оқшаулау бойынша бірлескен форум өткізді. Форумның негізгі мақсаты - мұнай-газ жобалары шенберінде жогары және тұрақты сұранысқа байланысты қазақстандық өндірістік химия өнімдері нарығының өсуін ынталандыру және дамыту. НКОК технологиялық процесі мен технологияларын өзірлеу тобының жетекшісі Азамат Көшеков атап өткендей, ағымдағы іс-шара 2012 жылы төрт ірі мұнай-газ операторы қол қойған Ақтау декларациясының бастамасын орындау аясында өткізілді. Ол кезде операторлардың стандарттары мен техникалық талаптарына сәйкестігіне

қол жеткізуде компанияларға көмек көрсету және қолдау көрсетуге арналған жұмыс тобы құрылды. Форумды үйімдастыруышылардың мақсаттары арасында қазіргі және әлеуетті өнім берушілерді Солтүстік Каспий жобасымен таныстыру, қазақстандық компанияларды Консорциумның өндіріс химиясына арналған қысқа және орта мерзімді қажеттіліктері туралы хабардар ету және Солтүстік Каспий жобасының химиялық заттардың өндірісіндегі жергілікті қамтуды арттыру жөніндегі жолспарларына назар аудару екенін атап өтті. Оның айтуынша, НКОК-да өндірістік химияны тандау және әлеуетті өнім берушілерді іріктеу жогары мүқияттылықты талап етеді, сондай-ақ іс-шараға қатысушыларды, мүмкіндікті пайдаланып, форумды НКОК өкілдерімен тікеlei химиялық өнімдерді оқшаулау бойынша ынтымақтастықты талқылау үшін платформа ретінде пайдалануға шақырды. «ҚПО жаңа жұмыс орындарын құру және технологиялар трансфертіне жәрдемдесу, сондай-ақ Қазақстандағы жаңа өндірістік мүмкіндіктерді дамыту мақсатында шетелдік және қазақстандық компаниялар арасында серіктестік орнату жолымен отандық компанияларды аса күрделі жұмысқа тартуға жағдай жасайды. Соңғы бірнеше жылда ҚПО тауарларын сатып алу құрылымында елеулі өзгерістер болды - қарапайым өнімдерден күрделі жогары технологиялық тауарларға және Қазақстанда шығарылатын жабдықтардың түрлеріне көшу. Бұлғаға форум өнеркәсіптік химиялық өндірістерде жаңа инвестициялық мүмкіндіктерді талқылау немесе Қазақстандағы мұнайгаз жобаларының ұзақ мерзімді қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін бизнесті кеңейтуде тиімді алаңға айналды», - деді Паоло Литтурри.

Луциано Каркаизо: «КПО түлектерге белсене көмектесуде»

Мемлекеттік бағдарлама «Жастар практикасы» бойынша бітіруші түлектерге компания тарапынан қандай қолдау көрсетілуде?

ЛК: «Жастар практикасы» бағдарламасы Қазақстан Республикасы Президентінің жолдауына сәйкес "Жол картасы" мемлекеттік бағдарламасының аясында әзірленді. Аталған бағдарламаның мақсаты - жас мамандарды дайындаудың және жұмысқа орналастырудың тиімді жүйесін құру, оларға жұмыс тәжірибесін алуға мүмкіндік беру және дағылар мен құзыреттіліктерін дамытуға көмек көрсету. КПО бұл бағдарламаға 2009 жылдан бері қатысып келеді. КПО-да жыл сайын 15-20 түлек алғашқы практикалық жұмыс тәжірибесін алғып келеді. Барлық студенттер жұмыс орындарымен, қажетті жабдықтармен қамтамасыз етілді, алайда ең бастысы - тәжірибелі қызметкерлер оларға қолдау көрсетіп келеді. Студенттердің жұмыстың қыр-сырларын біліп, үлкен командамыздың белгілі болуға және біздің компанияммыздың табыстарына өз үлестерін қосуға мүмкіндіктері бар.

Көптеген елдер жастардың дамуына зор көніл бөледі. Еліміздің болашағы жастардың өз қабілеттерін, дағылары мен білімдерін қалай қолданатынына тікелей байланысты. ҚР Президенті Нұрсұлтан Назарбаев Қазақстан халқына жыл сайынғы Жолдауында 2019 жылды «Жастар жылы» деп жариялағаны бекер емес деп ойлаймын. КПО түлектердің дамуын белсенді қолдайды деп мақтанашпен айта аламын. Жастарды жұмысқа орналастыру бағдарламасы КПО-да түлектерді дамыту бастамасының бір белгілі болып табылады.

Жастар практикасына қандай салалар бойынша мамандықтарға ұсыныс берілді және тұрақты жұмыспен қанша адам қамтылуда?

ЛК: КПО жас мамандардың еңбек дағыларын одан әрі дамытудың маңыздылығын түсінеді және Жұмыспен қамту орталығының Жастар тәжірибесі бағдарламасын іске асырудың бастамасын қолдайды. 2009 жылдан бастап 2017 жылға дейін КПО-да Бөрлі ауданында тұратын әртүрлі білім беру мекемелерінің 155 түлегі практика-

дан өтті, ал жастар тәжірибесі бағдарламасының 23 қатысушысы жұмысқа орналасып, компанияммыздың

әртүрлі білімшелерінде табысты жұмыс істеп келеді. 2018 жылы "Аудармашы", "Қаржы", "Есеп беру және аудит", "Экономика", "Менеджмент", "Халықаралық қатынастар" мамандықтары бойынша 20 түлек КПО-да практикалық тәжірибе алғып, олардың кейбіреулері біздің үлкен командамыздың қосылады.

«Жастар практикасы» - жастар үшін қандай мүмкіндік?

ЛК: Жастарды жұмысқа орналастыру бағдарламасы компания үшін де, жас түлек үшін де тиімді.

Біздің компания үшін бұл бағдарлама - жас, ақылды, білімді қызметкерді жұмысқа алу мүмкіндігі. Сонымен қатар жұмысқа алынған қызметкерлер жұмыс орнына сай болуын және одан күтілетін талаптарға қол жеткізе алатынын анықтау үшін 6 айлық сынақтан өтеді. Осы кезеңде біз іскерлік қажеттіліктерімізді және ең бастысы жұмысымыздың бағытын түсінетін жаңа маманды дайындаі аламыз. КПО бұл бағдарламаға қатысады компанияның қоғаммен әлеуметтік серіктестіктің шеңберінде әлеуметтік жауапкершілігінің бір белгілі деп санайды. Ал түлектерге келсек, бұл олар үшін халықаралық компанияда қесіби тәжірибе ала отырып, ез қабілет тіліктерін көрсетіп, тұрақты жұмысқа орналасудың мүмкіндігі.

Алдағы уақытта қандай мамандықтарға сұраныс көп болады?

ЛК: КПО Батыс Қазақстан облысы халқының мүддесі үшін және әнір экономикасының әрі қарай дамуы үшін жаңа бастамаларды қолдауға әрдайым дайын. Жастарды халықаралық компанияға жұмысқа орналастыру бағдарламасы түлектерге бизнестегі әлемдік стандарттар деңгейінде негізгі тәсілдерімен танысуға, олардың мамандық бойынша таңдауларын анықтауга және құрделі жұмысқа дайындалуға мүмкіндік береді.

2019 жылға арналған жастар бағдарламасындағы орын саны 35-ке дейін артты. 2019 жылдан бастап КПО техникалық мамандықтар түлектеріне мүмкіндік береді. Біз мұнай және газ, бақылау-өлшеу және басқару аспаптар, электр энергетикасы, химиялық технологиялар, қауіпсіздік техникасы, қоршаған ортаны қорғау және ақпараттық жүйелер сияқты салалар бойынша түлектерді күтеміз. Мұндай техникалық мамандықтар үлкен сұранысқа ие.

«Жігермұнайсервис» ЖШС мен КПО басшылығының кездесуі

2018 жылдың 17 қазанында КПО-ның бас кеңесінде Атырау мұнай-газ жабдықтар зауытының «Жігермұнайсервис» ЖШС өкілдері мен КПО компаниясының басшылығы арасында жұмыс кездесу болды.

Кездесудің басты мақсаты - ҚМГКК-да өндірістегі отандық бұргылау қондырыларының пайдалану нәтижелерін талқылау.

Жергілікті қамтуды дамыту бағдарламасының шеңберінде 2016 жылы КПО ұнғымаларды бұргылау және жөндеу жұмыстарына арналған 16 дюймдік PDC бұргылау қондырыларын өзірлеу және өндіру бойынша жергілікті «Жігермұнайсервис» компаниясының сынақ тапсырымасын орналастыруды. Аталмыш жоба ұзак мерзімді перспективада мұнай-газ саласындағы сұранысқа ие тауарларды өндіру мен қызметтерді ұсынатын жергілікті көсіпорындардың дамуына жағдай жасауға бағытталған.

2017 жылы табысты өндірістік-тәжірибелі сынақтың нәтижесі бойынша КПО «Жігермұнайсервис» компаниясымен 16 дюймдік бұргылау қондырыларын жеткізу үшін ұзак мерзімді көлісімшарт жасады. Олардың біреуін ағымдағы жылдың мамыр айында пайдалануы КПО-ға отандық жоғары технологиялық жабдықтардың тамаша сапасын көрсететін ҚМГКМ-де тез және қауіпсіз бұргылау үшін рекорд орнатуға мүмкіндік берді. «Жігермұнайсервис» компаниясы КПО мен «Жігермұнайсервис» арасындағы осы жетістікті және өзара тиімді серіктестіктің құрметіне КПО-ның ұжымына арнайы ескерткіш белгісін сыйлады. Сонымен қатар, «Жігермұнайсервис» компания-

сы Қарашиғанақтың негұрлым терең жыныстары үшін арналған жаңа, технологиялық жағынан күрделі бұргылау қашау жобасын ұсынды.

КПО-ның бас директоры Эдвин Блом атап өткендегі: «КПО сервистік және жабдықтарды өндіруші шетелдік және қазақстандық компаниялардың арасындағы серіктестікті дамытуға айтартықтай үлес косты. Сонымен қатар, КПО құрделі жұмыстарды орындау үшін де жергілікті компанияларға көп мүмкіндіктер ұсынуда. Халықаралық стандарттарға сәйкес жаңа тауарлар өндірісін мен құрметіне мүдделі «Жігермұнайсервис» сияқты батыл компаниялармен жұмыс істегенімізге қуаныштымыз. Бүгінде біз «Жігермұнайсервис» өндіретін жабдықтарды қатты жыныстарды бұргылау үшін тартуға идеттіміз».

Қазақстан Республикасының Құтқару күштері құніне арналған марапаттар

2019 жыл қарсаңында Төтенше жағдайлар департаментінен апatty басқару қоры мен құштерін дамыту бойынша халықты қорғау шараларына белсене қатысқаны үшін ТЖ Департаментінің құрмет грамоталарымен КПО-ның келесі қызметкерлері: жергілікті басқару органдары мен халықпен жұмыс жөніндегі белім басшысы Мұзафарова Зульфия, ҚТ корпоративтік мәселелері бойынша белім басшысы Ирина Черкасова, жедел медициналық көмек көрсету секторының басшысы Максим Пачкалов, ГП-2 басшысы О' Нилл Уоррен Джеймс марапатталды.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің бүйрүгі бойынша төтенше жағдайларды жою белімінің бастығы Охрименко Александр «Азаматтық қорғау жүйесін дамытуға қосқан үлесі үшін» белгісімен марапатталды.

Батыс Қазақстан облысы ТЖ Департаментінің Бөрлі ауданы ТЖ бөлімінің басшысы азаматтық қорғаныс подполковнігі Рауан Қайырғалиев марапатты табысталып отырып: «19 қазанда Қазақстан Республикасында Құтқарушылар құні атап өтілді. КПО өкілдері Қарашиғанақ кен орнындағы төтенше жағдайлардың алдын алу және жоюға үлкен үлесі косты. Бұл марапат-

тар БҚО Төтенше жағдайлар Департаментімен бірлескен ынтымақтастырының нәтижесі болып табылады», - деді.

КПО үшін компания қызметкерлерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету және өнеркәсіптікін жоғары деңгейіне қол жеткізу маңызды болып табылады.

Жоғары марапаттар КПО-ның азаматтық қорғаныс саласындағы қызметінің тиімділігі және Қарашиғанақта өндіріс объектілері мен персонал қауіпсіздігін, компанияның қауіпсіздік техникасын нығайту ісіне қосқан үлесін мойындалуымен тағы да расталды.

Жаңа орынға көшу: бір жылдан кейін

Батыс Қазақстан облысындағы Берёзовка мен Бесстаяу ауылдары тұрғындарының жаңа мекенге көшкеніне бір жыл толды. Осылайша 454 отбасы Ақсай қаласындағы жаңа үйлер мен қала іргесіндегі Араптал ықшамауданындағы коттедждерге қоныс аударды.

Тұрғындардың көшіру жұмыстары екі кезеңмен жүргізілді. 2015 жылдың сонында Ақсайға әлеуметтік осал топтағы адамдар көшірілді. Зейнеткерлер мен мүгедектер болашақ тұрғын жайын өздері таңдады. Оларға қаланың 4 және 5 ықшамаудандарындағы көпқабатты үйлерден пәтерлер берілді.

Сапура Темирова, Ақсай қаласының тұрғыны:

«Біздерді КПО, әкімдік осындағы әдемі, жақсы үйге көшірді. Біз бірінші кезеңмен келіп қалдық. Тұрған жеріміз жақсы, ете ризамыз осындағы үйді алғанымызға. Енді біз жаңа орынға көшумен жаңа өмір басталды. Өзім қазір 6 балабақшада жұмыс жасаймын. Бәрі жақсы, ұқымымыз жақсы. Үлкен раҳмет».

Осыдан үш жыл бұрын Ақсай қаласына Берёзовка мен Бесстаяу тұрғындары, ен алдымен зейнеткерлер мен мүгедектер және көпбалалы отбасылар көшіп келді. Оларға бүкіл керек-жарагымен қамтылған жайлы үйлер салынды. Ал былтыр қалған отбасылар қоныс тойын тойлады. Бұл ретте тұрғындардың өздері тұратын үйлерін таңдал алды.

Былтыр көшіру жұмыстарының екінші кезеңінде Берёзовка мен Бесстаяу тұрғындары түгелдей жаңа мекенге қоныс ауыстырыды. Олар Ақсайдан 5 шақырым жерде Араптал ықшамауданындағы жеке үйлерде өлдө қаланың езіндегі Қараышғанақ-1 ықшамауданындағы 9 қабатты көпқабатты үйлердің қайсысында тұрғысы келетінін өздері таңдады. Сонымен қатар ауыл тұрғындарына Берёзовка немесе Бесстаядағы баспасаңы үшін ақшалай өтемақы да берілді. КПО компаниясы азаматтарды көшіруден бөлек, олардың жағдайын ұдайы бақылап отырды. Осылайша көшірілген тұрғындардың арыз-шағымын қарau Проце-

дурасы да жасақталды. Осы Процедураға сай Араптал мен Ақсай (9 қабатты екі үй) тұрғындары халықпен жұмыс жүргізетін мамандарға өз өтінішін тікелей жеткізе алды.

Зульфия Музафарова, Халықпен және жергілікті басқару органдарымен жұмыс бөлімінің басшысы:

басшылығының бізге жасаған қамқорлығына раҳмет айтқым келеді. Салған үйлері әдемі, әрі жылы, бүкіл керегі ішінде. Жер телімі де көлемді».

Роман Целуйко, Араптал ықшамауданының тұрғыны:

«Арапталда тұрғанымызға бір жыл болды. Бір жылда екі балам дүниеге келді. Өмірдің жаңа кезеңін осы жерден

бастадық. Біртіндеп бой үйретіп жатырмыз. Монша мен гараж салып алдық. Биыл бау-бақшаны баптап бастадық. ҚПО-ға жер телімін бергеніне Араптал тұрғындарының атынан алғыс айтамыз».

Вера Воскобой, Араптал ықшамауданының тұрғыны:

«Басында көnlімізден аландаушылық кетпей, уайымга батқанымыз рас. Қаржаған кезде үйдің шатыры біраз әуреге салды. Бірақ биыл жаңа кемшіліктердің бәрін жәндеп, ретке келтіріп берді.

Тұрғындар жаңа қонысқа көшкелі бір жыл өтті. Мұндағы адамдардың кейір мәселелері біртіндеп шешіліп жатыр. Тұрғындар жаңа мекенге көnlі толатынын айтады. Осылайша ауласында құрылыс бастап, бақша өсіруге кірісken. Арасында құс өсірумен айналысадыры да бар. Биыл күзде бақшасынан көп жеміс алғандар бар. Осылай өмір жалғасып жатыр».

Зәуреш Сельбаева, Ақсай қаласының тұрғыны:

«Қартайған шағымында ҚПО компаниясы

Алик Айдарбаев «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ басқармасының төрағасы болып тағайындалды

Алик Айдарбаев «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ басқарма төрағасы болып тағайындалды. Ол осы лауазымда «Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ басқарма төрағасы болып тағайындалған Сауат Мыңбаевтың орнына келді. Бұған дейін Алик Айдарбаев «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-куат қоры АҚ басқарма төрағасының орынбасары болып қызмет атқарды.

Әр жылдары Алик Айдарбаев "Юккәзнефтегаз" ААҚ, "Құмкөл-Лукойл" (кейіннен ЖАҚ "Торгай Петролиум" деп аталды), "Маңғыстаумұнайгаз" АҚ, "ҚазМұнайГаз" ҰК» АҚ-да басшылық қызметтер атқарды.

2011 жылдың желтоқсан айынан бастап 2013 жылға дейін «ҚазМұнайГаз» РД» АҚ бас директоры, Маңғыстау облысының әкімі (2013-2017 жж.) 2017 жылдың наурызынан 2018 жылдың қаңтарына дейін Қазақстан Республикасының инвестиция және даму жөніндегі бірінші вице-министрі болып жұмыс істеді.

Ағылшын пікірталас клубындағы қызықты кездесу

Өткен жылдың қараша айының басында КПО компаниясының HSE менеджері Стив Райт Оралда болып, «American corner»/«Американдық бұрыш» деп аталған жергілікті ағылшын тілін үйрететін пікірталас клубына барды. Клубтың негізгі мақсаты ағылшын тілін тереңдетіп оқыту болып табылады. Клуб мүшелері АҚШ-тың Қазақстандағы Елшілігімен, сондай-ақ Батыс Қазақстан облысындағы мұнайшы инженерлер қоғамымен тығыз байланыста жұмыс жасайды.

Стів Райттың айтынша, «мұғалімдерді қосқанда кездесуге 50-ден астам оқушылар қатысты. 2 сағатқа жуық уақыт бойы біз бірге тамаша диалог өткіздік. Диалог барысында мұғалімдер мен оқушылар ағылшын тілінде әртүрлі сұрақтар қойды. Бұл ағылшын тілін таратушымен ағылшын тілінде сөйлесу балалар үшін тамаша тәжірибе болды. Көп сұрақтар қойылды. Негізінен, қатысушылар

КПО-ға қалай жұмысқа орналасуға болатындығы туралы, бұл үшін не қажет, КПО-ға қандай мамандар қажет деген сұрақтар қойды, сондай-ақ сол немесе басқа компанияда табысты мансапты дамыту үшін қандай дағылар қажет екендігі де сұрапмай қалған жоқ. Өз кезегімде мен балаларға сұрақтар қойдым. Олардың ағылшын тілін менгеру деңгейіне, жалпы алғанда әртүрлі тақырыптар бойынша талқылау жүргізуге арналған білім деңгейлеріне таңданып қалдым.

Әз кезегінде ағылшын тілінде сөйлейтін пікірталас клубының балалары Стив Райтқа қызықты кездесу үшін алғыс білдіріп, осындағы кездесулерді КПО компаниясының екілдерімен жалғастыратынына сенім білдірді.

Клубта ағылшын тілін үйрену табиги, жайлы атмосфера да өтеді. Клуб мүшелері үшін ең бастысы – әрбір бала білімді сүйсініп алса, сондаға табысқа кепілдік болады.

КПО компаниясында осындағы таланттар еңбек етуде!

Қазір Қазақстанда, тек Азиядаға ғана емес, сондай-ақ көптеген европалық елдерде, тіпті АҚШ пен Канадада миллиондаған тыңдаушылар мен көрермендерге қысқа мерзімде таңымал болған белгілі қазақстандық әнші Димаш Құдайбергеновтың есімін естімеген жан жоқ шығар.

2015 жылы «Славянский базар» атты үлкен байқаудың бас жүлдесін иеленген қазақстандық талантты әнші, сонымен қатар қытайлық көрермендерді жауап алғып, «Грэмми» музыкалық сыйлығының қытайлық баламасы, беделді Top Chinese Music Award сыйлығының иегері атанды. Таяуда, 2018 жылдың 19 қарашасында Димаш Лондонда «Indigo at the O2» концерт залының сахнасында өзінің алғашқы жеke

Кезекті шынды бағындыру

КПО компаниясының қызметкері Геннадий Гучко Ленин шыңына шықты. 2018 жылдың аяғында ол Climbing Brothers командасымен бірге Ленин шыңына арналған экспедицияға қатысты. Бұл осынау «жетіміндиққа» арналған екінші әрекет болатын. Осыдан бір жыл бұрын Геннадий 5000 метрге дейін ғана көтеріле алған болатын. Бұл жылы жолы болып, Геннадий толық командасымен бірге 7134 метр биіктікте нық басып тұрды.

Ленин шыңына дейін Геннадий Эльбрус және Казбек шыңдарына шығып, сол биіктіктерді бағындыра алған болатын.

концертін өткізді. «Indigo at the O2» концерт залының көрерменге толы болғанын атап өткен жөн. Әншінің фанаттары мен жаңқуерлері әлемнің түрлі елдерінен: Қазақстан, Чехия, Бангладеш, Бельгия, Индия, Қытай, Канада, Германия, Ресей, Финляндия, Чехия, Турция және көптеген елдерден келді.

«Новости Караганака» газетінің көптеген оқырмандары, оның ішінде КПО қызметкерлерінің өздері де біз талантты әнші жөнінде не үшін жазғанымызды, оның Қарашиғанақта мұнай мен газды өндіруге қандай қатысы бар деп таңдануы мүмкін. Жауап өте қаралайым: КПО-ның әр қызметкери біздің компаниямызда Димаш Құдайбергеновтың шығармашылығымен тікелей шығармашылық байланыста жүрген адам еңбек ететінін біле бермейді. КПО қызметкерлері арасында өзінің қызығушылығын, яғни айтқанда хоббиін өзгелерге жарнамалай бермейтін талантты жан туралы де-рек өріптестері үшін тосының болды.

Лондонда Димаштың қазақ тілінде алғашқы шырқаған әні «Алға, Қазақстан» деп аталды. Бұл әнді КПО-ның инфрақұрылымды басқару бөлімі, ғимараттарға қызмет көрсету жөніндегі әкімшілігі (административтер) Ерікқали Ахметов шығарған. Міне, осындағы таланттар КПО компаниясында еңбек етуде. «Новости Караганака» газеті редакциясы КПО компаниясында осындағы адамның

еңбек ететінін кездейсоқ білді. КПО-ның кез келген қызметкери Ерікқали Ахметовтың шығармашылығы жөнінде біле бермейтінімен келісітін шығарсыз.

Ерікқали облыстық айтыс байқауының бірнеше мәрте жеңімпазы және оның әндерін Қазақстанның көптеген әншілері орында жүргенін атап өту көрек. Димаштың Лондондағы жеке концертінде орындаған «Алға, Қазақстан» әніне келетін болсак, Ерікқали концерттің алдында әншінің продюсері телефон арқылы байланысып, Лондонда осы әнді орындауға рұқсат сұрағанын айтты.

«Новости Караганака» газетінің редакциясы Ерікқалиға еңбекте табыстармен бірге, өнерде де жаңа шығармашылық табыстар тілейді!

KPO held an International Digitalization Forum in Uralsk

On 29 November 2018 – an international forum dedicated to implementation of digitalization projects in West Kazakhstan region and discussion of key issues of introducing digital technologies in the oil and gas industry was held today in Uralsk.

The event was organized at the initiative of KPO with the support from Akimat of West Kazakhstan Oblast. The forum was attended by the RoK Deputy Prime Minister Askar Zhumagaliyev, representatives of the RoK Ministry of Education and Science, WKO Akimat, KAZENERGY Association, leading regional and national universities as well as experts and representatives of large international companies providing services in the area of IT and digitalization.

Askar Zhumagaliyev, the Deputy Prime-Minister of the Republic of Kazakhstan, in his welcome speech noted that now the Digital Kazakhstan Program works within five focus areas. Particular attention is paid to the development of human capital and innovative ecosystem.

Akim of West Kazakhstan Oblast Altai Kulginov in his turn said: "Over the years of Independence, we have become one of the 50 competitive countries in the world. Digital transformation is defined by the President Nursultan Nazarbayev as the strategic part of the Fourth Industrial Revolution in Kazakhstan".

Alik Aidarbayev heads KazMunayGas

Former Deputy Chairman of the Board of National Welfare Fund Samruk-Kazyna JSC Alik Aidarbayev is appointed as the head of NC KazMunayGas.

Over the years, Aidarbayev held senior positions at SJSC Yuzhkkazneftegaz, Kumkol-LUKOIL (later renamed Turgai Petroleum CJSC), Mangistaumunaygas JSC, NC KazMunayGas JSC, starting from December 2011 to 2013 - General

Director of JSC "EP "KazMunayGas".

He was also the governor of the Mangystau region (2013-2017), from March 2017 to January 2018 - First Deputy Minister for Investment and Development of the Republic of Kazakhstan. Since January 15, 2018, he has been the Deputy Chairman of the Board of the Samruk-Kazyna National Welfare Fund JSC.

KPO took part in a forum with the Netherlands machine manufacturing and oilfield service companies

On 23 October 2018, KPO attended a Kazakh-Dutch forum within O&G Offshore Energy Exhibition & Conference (OEEC) in Amsterdam with participation of the Netherlands equipment manufacturers and oilfield service companies in order to facilitate investments and enable technology transfer to create new manufacturing plants and joint ventures in Kazakhstan.

The event, jointly organized by KPO and IRO, Association of Dutch Suppliers in the Oil and Gas Industry and Offshore Renewable Industry, was attended by senior executives of West Kazakhstan Oblast, representatives of large international engineering and equipment manufacturers for oil & gas industry.

The purpose of this forum was to identify interested international companies engaged in Oil & Gas Industry for setting up manufacturing plants in Kazakhstan and joint ventures with Kazakh companies development of new equipment and materials production in Republic of Kazakhstan in order to cover KPO's both current operations and upcoming projects demands. Addressing the Forum attendees, KPO General Director Edwin Blom emphasized that the Forum would become a platform for leading international oil service and engineering companies, Oil and Gas equipment manufacturers to learn the local market and to explore the prospects of production localization in Kazakhstan such as to meet the needs of the largest oil and gas projects.

As KPO Vice General Director Marat Karimov noted "West Kazakhstan Oblast, the region where Karachaganak Oil & Gas Condensate Field is located, provides the principal area for joint activities. We therefore wish to discuss business development opportunities and initiatives offered by WKO

senior executives for cooperation with foreign investors and Dutch companies in particular".

"Today, we invite international companies who are interested in localizing their goods, works and services in the Republic of Kazakhstan, to launch a joint manufacturing of their high-tech products under "Made in Kazakhstan" brand", added Edwin Blom.

KPO is already has tight engagements/connections with The UK Department of Investment and Trade, and The Chamber of Commerce Kazakhstan-Italy, which allowed KPO to achieve several localization successes resulting in new enterprises, new job opportunities for Kazakhstani citizens and KPO believes that this forum will be basis for long-term relationship with between international and Kazakh companies.

Awards for the Day of Emergency Response and Rescue services

Honorary diplomas from the Department of Emergency Situations for active participation in the population protection and development of the emergency management forces and means were awarded to Zulfiya Muzafarova, Community and Local Authorities Relations Manager, Irina Cherkassova, Corporate Safety Manager, Maxim Pachkalov, Medical Support Section Head and Warren James O'Neill - Unit-2 Manager.

In addition, by the order of the Minister of Internal Affairs of Kazakhstan Alexander Okhrimenko, Emergency Response Team Leader was awarded the breastplate.

When presenting the awards Rauan Kairgaliev the Head of the Berlin Region Department of Emergency Services of WKO, Lieutenant Colonel of Civil Defence noted: "KPO representatives make a great contribution to the emergency prevention and response at the Karachaganak Field. These awards are the result of the successful mutual cooperation between the Company and the WKO Department of Emergency Situations».

On 17 October, 2018, KPO announced the successful commissioning of a Sports and Wellness Centre constructed in Burlin village as part of the social infrastructure program.

The official opening ceremony was attended by Altay Kulginov, WKO Akim, SanzharAliyev, Burlin Region Akim, KPO management, contracting organizations and community representatives.

While addressing the audience Altay Kulginov, WKO Akim, said: "Opening of this center contributes to implementation of the most important priority of the Kazakhstan state policy - promotion of healthy lifestyle, raising a healthy generation, mass sport development. A healthy nation means developed, powerful and confident state. That is why, opening of this centre, being part of the government program, is very important."

"Thanks to such sports facilities as this one gives opportunity to hundreds of boys and girls to go in for their favourite sports in any season", added Altay Kulginov.

The Sports and Wellness Centre is located in the central part of Burlin village. The facility consists of football, volleyball, basketball halls and also multipurpose, workout, fight and boxing halls. General improvements and tree planting of the territory was also carried out under the project.

Marat Karimov, KPO Vice General Director, noted that during its operations

KPO launched the sports and wellness centre in Burlin village

KPO implemented many projects of social importance, aimed at healthcare, education, culture and sport facilities construction in Burlin District, WKO.

"KPO is committed to sustainable development and socially responsible partnership, and will strive to achieve new highs for the benefit of the West-Kazakhstan community and the Republic of Kazakhstan as a whole. We hope that this Sports Centre will be a popular place for health improvement and sports for all residents of Burlin village", said Marat Karimov, KPO Vice General Director.

Over the past twenty years, there have been considerable number of new schools, kindergartens, hospitals, social welfare facilities and many kilometres of road constructed in the West-Kazakhstan Oblast in partnership with the KPO International Consortium. To date, KPO has invested a total of US \$360 mln. into the development of social infrastructure in WKO. KPO social projects are selected and prioritised jointly with WKO authorities whilst only Kazakh contractors are engaged in delivering them

Resettlement: a year later

To date, a year has passed since the resettlement of Berezovka and Bestau communities. The decision on resettlement was taken by the RoK Government due to expansion of the sanitary protection zone (SPZ) of the Karachaganak Oil & Gas Condensate Field. All costs for resettlement were borne by KPO B.V. A goal was set

from the outset to implement the resettlement in accordance with the RoK Legislation and international standards on resettlement. At the end of 2017 the process of resettlement was completed – all households were resettled to new apartments in Aksai and detached houses in the nearby microregion of Araltal.

KPO continues a regular monitoring of the social adaptation process of the residents in the new location. The company developed a Grievance Procedure for the residents. Following this Procedure, the residents of Araltal and the two 9-storey blocks of apartments in Aksai can directly call the KPO Community Liaison Specialist to lodge their grievances.

The new residents resettled from Berezovka and Bestau communities are now settling in successfully in their new homes. The people have already noted the improvements of their life standards due to proximity to social facilities, like clinics, schools, shopping and cultural centres. Due to compact location of the residence in the same place, the residents managed to keep the close social networks with their neighbours and friends and can meet more often with their relatives who live in Aksai.

KPO meets ZhigerMunaiService LLP

A business meeting between KPO management and representatives from Atyrau-based oil and gas equipment plant ZhigerMunaiService LLP was held on the 17th of October 2018.

The main purpose of the meeting was to discuss the outcomes of the trial use of the domestically produced drill bits at the Karachaganak field.

In line with Local Content Development Program for 2016 KPO made a trial order with a local company ZhigerMunaiService for development and production of 16-inch drill bits

PDC for drilling and well workover. This project was aimed at promoting conditions to enable local producers to develop goods and services that will be in demand by oil and gas industry in the long-term.

In accordance with the results of the experimental-industrial test in 2017, KPO signed long-term call-off contract with ZhigerMunaiService for delivery of 16-inch drill bits. In May this year, a record drilling rate and safety record was achieved at the Karachaganak field with usage of one of them. It

became successful demonstration of excellent quality of high-tech domestic equipment.

ZhigerMunaiService has awarded KPO with the Memorable Award to recognize this achievement and mutually beneficial partnership between two companies.

Besides, ZhigerMunaiService made a presentation of design of a new more technologically complicated bit for deeper rocks of Karachaganak.

Edwin Blom KPO General Director mentioned that: 'KPO is making great efforts to promote development of partnerships between foreign and local service companies and equipment manufacturers. Besides, KPO engages more new local companies for the execution of more complex works at Karachaganak. We are pleased to have partnered with such daring Kazakhstani manufacturers as ZhigerMunaiService, who ventured to explore and develop new high-tech products that meet international standards. Today we are looking to apply these bits to drill even harder rocks.'

According to Edwin Blom using Kazakh goods and services is priority for the Company from operational efficiency perspective and in addition it provides a positive contribution to the development of the regional and national economy as a whole.

Winners of Q3 2018 HSE Card Programme announced

KPO is pleased to announce the winners of Q3 2018 HSE Card Programme. We congratulate all winners on rewards and thank for participation in events aimed on improving safety culture in the company.

HSE Controllership and Editorial board of "Karachaganak News" once again congratulate the winners and encourage everyone to take an active part in HSE Card programme. Each company employee can contribute to creation of the safe working environment by the use of safe working practices and safe behaviour.

Luciano Carcaiso: “KPO actively supports development of graduates”

On the eve of the New 2019 Year, at the request of the director of the EmploymentCenter of the administration of Burlin district of WKO of the Republic of Kazakhstan, Luciano Carcaiso, KPO Human Recourses Controller, met with reporters representing Karachaganak TV and Kazakhstan-Uralsk TV channels and answered their questions.

TV: Mr. Carcaiso, you must be aware of the national training programme designed for the youth. Can we ask you what support KPO provides to the graduates of the State programme the “Youth Practices Program”?

LC: First, let me say that the “Youth Practices Program” was developed as part of the State Programme “Road Map” following the Address of the President of Kazakhstan Nursultan Nazarbayev. The purpose of this program is to create an effective system of training and assistance in employment of young professionals, to give them the opportunity to gain work

experience, to help in the development of skills and competencies. KPO has been participating in this programme since the year it was established, 2009. Every year about 15-20 graduates gain their first practical experience in KPO. All students have been provided with the work place, required equipment but what is more important with the support from the experienced employees. The students have an opportunity to meet the challenges of the real job, become

a part of our big team and add to the success of our company.

Most countries pay great attention to the development of their young generation. The future of the country depend on how the young people apply their abilities, skills and knowledge. And it is not by chance that in the Annual message to the people of Kazakhstan, RoK President Nursultan Nazarbayev declared 2019 in the Republic as the “Year of Youth”. I am proud to say that KPO actively supports development of graduates. Youth placement programme is a part of KPO initiative for graduates' development.

TV: Specialties of what spheres are recommended for the “Youth Practices Programme” and how many graduates have been employed by KPO?

LC: KPO understands the importance of further developing the skills of young specialists and supports the initiative of the Employment Center in implementing the youth practice program. From 2009

to 2017, 155 graduates from various educational institutions who live in the Burlinsky District underwent internship in KPO, and 23 participants in the Youth Practice Program have been employed and now successfully work in various departments of our company. In 2018, 20 graduates obtain their practical experience in KPO and some of them will become a part of our big team. These are mainly graduates in such areas as “Translation”, “Finance”, “Accounting and Auditing”, “Economics”, “Management”, “International Relations”.

TV: What opportunities does the «Youth Practices Programme» provide to the youth?

LC: Youth practices programme is beneficial both for the Company and for the young graduates. For our Company, this programme is a chance to get a young, smart, and a motivated

employee. We also have 6 months to test if the employee fits our environment and is able to deliver expected results. During this period of time, we can train a new specialist who understands our needs and the main item. KPO considers participation in this programme as part of its social responsibility.

For your graduates this is a good chance to gain professional experience in an international company like KPO and to demonstrate own capabilities and get the opportunity to further employment.

TV: What specialties would be on a greater demand in the nearest future?

LC: KPO is open and always happy to support new initiatives in the interests of people and further economic development of Western Kazakhstan region. Youth placement in an international company allows

graduates to become familiar with the basic approaches in business at world-class standards, identify their career choices and prepare for real work.

For 2019, the number of places for Youth Programme was increased up to 35. Starting from 2019, KPO will offer an opportunity to the graduates of technical specialties. We shall welcome the graduates from the spheres like oil and gas, instrument and control, electric power, chemical technology, HSE, environmental protection, information systems. Such technical specialties are more and more in demand.

TV: Mr. Carcaiso, please accept our gratitude on behalf of WKO youth. We know that you are a very busy man. Many thanks for your time and interview, and thank you for always being so approachable.

LC: Thank you, I also wish you and your TV channels all the best!

An interesting meeting in Uralsk English club

In early November 2018, Steve Wright, Operations HSE Manager of KPO, was invited to deliver a speech to a local English debating club called «American Corner» in Uralsk.

The main purpose of the Club is an in-depth study of the English language. For many English learners, speaking is the most difficult part of the language to master. The Club cooperates closely with the U.S. Embassy in Kazakhstan, as well as with the society of Petroleum Engineers of WKO. The club members understand that to improve their speaking skills, they need to be able to practice with other English learners or native speakers.

According to Steve Wright, "the meeting was attended by more than 50 students, including their teachers. For nearly 2 hours, we had a good interactive session using the material from my presentation. I ran the "interview questions" using volunteers from the audience as role players of candidates and interviewers. We then analysed each question in turn to understand why those questions might be asked".

"During the session, we raised a lot issues to discuss and I was asked a lot of questions. In particular, there were questions how to get a job with KPO, what kind of specialists KPO needs now, what skills are necessary to make a successful career in any

company. For my turn, I also asked various questions and honestly I was pleasantly surprised by the level of their knowledge of English and their ability to conduct a lively dialogue on various topics", continues Steve.

СОБСТВЕННИК:

НГУ «Редакция газеты «Панорама Караганака»

Главный редактор О.А. ПЕРЕГУДОВ

090302 Республика Казахстан,

Западно-Казахстанская область, г. Аксай, пр. Абая, 19,

НГУ «Редакция газеты «Панорама Караганака»

e-mail: ngu-panorama@mail.ru

Тел./факс 31530, 34760 (бухгалтерия), 35554.

32 Новости Караганака

Рукописи не рецензируются и не возвращаются.

Газета зарегистрирована в Министерстве культуры и информации РК №16674-Г от 26 сентября 2017 года.

Выходит 1 раз в 2 месяца.

Газета отпечатана в типографии

ТОО «Издательство «Золотая книга».

РК, г. Алматы, ул. Бруслонского, 194.

Тел: 8 (727) 2493045. Тираж 4000.